

МИЛАН М. ОБРЕНОВИЋ IV.

по милости Божијој и вољи народа,

КЊАЗ СРПСКИ.

ПРОГЛАШАВАМО И ОБЈАВЉУЈЕМО СВИМА И СВАКОМЕ, ДА ЈЕ НАРОДНА
СКУПШТИНА РЕШИЛА, И ДА СМО МИ ПОТВРДИЛИ И ПОТВРЂУЈЕМО:

ЗАКОН

о уређењу више женске школе.

Члан 1.

Задатак је више женске школе, да даје више образовање женскињу и да спрема учитељке за наше школе.

Члан 2.

Виша женска школа има пет разреда, а сваки разред свршава се за годину дана.

Оне ученице, које желе постати учитељке основних школа, дужне су, у течају петог разреда, практично изучавати школски рад у вежбаоници, која се заводи при вишој женској школи са четири разреда основне школе. Правила за ову вежбаоницу прописује министар просвете и црквених дела.

Поред тога, по свршетку петог разреда и овог практичног курса, приправнице за учитељке, полагаће учитељски испит из ових предмета:

1. Науке хришћанске,
2. Српског језика са српском књижевношћу,

3. Српске и опште историје,
4. Педагогике са школским радом,
5. Рачуна,
6. Земљописа,
7. Јестаственице, и
8. Женског рада.

Члан 3.

Оне ученице, које су свршиле вишу женску школу с добрим успехом, а нису походиле у течају петог разреда и вежбаоницу, ни полагаће учитељски испит, могу то чинити и доцније, по одобрењу министра просвете и црквених дела.

Испит тај полагаће из предмета, који су побројани у члану 2.

Члан 4.

У вишу женску школу примају се ученице, које нису млађе од 10, нити старије од 13 година, а које су с добрим успехом свршиле основну школу или се приватно спремале. У првом случају полагаће пријемни, а у другом приватни испит, као што је прописано за све средње школе. — Ученице, које су редовно свршиле који разред гимназије или реалке с добрим успехом, примиће се у следећи виши разред више женске школе. — Уписивање бива првих дана школске године, а до краја Августа могу се уписати још оне ученице, које су изостале због важних узрока.

Члан 5.

У вишој женској школи учиће се ове науке:

1. Наука хришћанска,
2. Српски језик,
3. Српска историја,
4. Општа историја,
5. Историја српске књижевности,
6. Педагогика с методиком,
7. Рачун,
8. Земљописе политички,
9. Јестаственица,
10. Хемија,
11. Експериментална физика са космографијом,
12. Хигијена с дијететиком,
13. Женски рад са кројењем и шивењем хаљина,
14. Краснопис и цртање,
15. Гимнастика и играње,
16. Музика: певање и свирање,
17. Страни језици: руски, француски и немачки.

Свака ученица дужна је учити један, ма који од ових страних језика, који сама или родитељи њени изберу; но може и два и сва три изучавати, ако жели.

Члан 6.

Сви у члану 5 поређани предмети обвезни су за све ученице више женске школе, осим свирања, које се оставља на вољу, и оне, које буду училе свирање, плаћаће одређени хонорар.

Члан 7.

У ком ће се обиму ове науке предавати у вишој женској школи, и како ће се поделити на разреде и часове, прописаће министар просвете и црквених дела, по саслушању школског савета.

Члан 8.

Виша женска школа има управитељку, и за сваки разред по једну класну учитељку, потребан број предавача, учитеља и учитељака језика и вештина и помоћнице класним учитељкама.

Члан 9.

Управитељка, као непосредни старешина школе, води бригу, да се у школи добар поредак одржава, да сви, који припадају школи, како наставници тако и ученице врше своје дужности, и у свему што се школе тиче и њеног унапређења, чини предлоге министру просвете и црквених дела. Она, у договору са класним учитељкама и предавачима, саставља и подноси министру на одобрење распоред предмета на часове и одређује ред испита. Прима и уписује ученице у почетку школске године и одређује комисију за пријемне и приватне испите. Води књиге о трошковима око завода и полаже контроли рачуне о истима. Она може, у хитним и важним случајевима, распустити целу школу на читав дан. Она прима и отпушта служитеље.

Члан 10.

Класне учитељке пазе на ред у разредима, воде белешке о долазењу ученица у школу, пазе на понашање и владање ученица како за време школских часова, тако и за време одмора између часова, и воде ученице свог разреда у цркву, кад којој дође ред.

Свака класна учитељка предаваће и по који предмет и може имати недељно до 12 часова; и ако би класна учитељка предавала који страни језик или вештину, она не ће за то имати никаквог додатка.

Члан 11.

Управитељка и класне учитељке више женске школе могу бити само оне, које су с врло добрим успехом свршиле код нас вишу женску школу или на страни сличну школу; које су положиле учитељски испит (члан 2) са врло добрим успехом и поред тога, са врло добром оценом, вршиле дужност помоћнице више женске школе или учитељке основне школе најмање две године. Оне имају прву плату хиљаду пет стотина (1500) динара годишње. А за тим имају и периодичку повишицу и то по свршетку сваке пете године по две стотине педесет (250) динара. Последњу периодичку повишицу добиће оне на свршетку тридесете године службе. При периодичкој повишици рачунаће им се и оне године службе, које су до сад провеле у тим звањима. Управитељка, осим тога, има још пет стотина (500) динара додатка и стан с огревом, ако то има у са-

мом здању школском, а иначе нема права на стан и огрев.

Члан 12.

Управитељку и класне учитељке поставља министар просвете и црквених дела, и оне, што се тиче рока службе и пензије, задржавају сва она права, која имају учитељи и учитељке основних школа.

Ради заступања класних учитељака, у време њихове болести, и предавања по неких предмета, а поглавито ради спремања будућих класних учитељака, постављаће се у вишој женској школи и потребан број помоћница класним учитељкама, са годишњом платом по осам стотина (800) динара.

Члан 13.

За предавање појединих наука, које не би могле стићи да предају класне учитељке, може министар просвете и црквених дела одредити стручне професоре из других просветних завода, као хонорарне предаваче. Ови хонорарни предавачи имаће плате за један час недељни сто и педесет (150) динара годишње.

За предавање вештина и страних језика може министар просвете и црквених дела, у случају потребе поставити нарочите учитеље или учитељке са годишњом платом од хиљаду (1000) до хиљаду и пет стотина (1500) динара.

Члан 14.

Дисциплина у школи поверава се управитељници и класним учитељкама, а помоћницама само онда, кад заступају класне учитељке.

Казни, којима се могу подвргавати ученице више женске школе, јесу: опомена, укор, етајање у скамији и изван скамије, одлучење од школе на време и искључење на свагда из завода. Прве три казни: опомену, укор и етајање изриче како управитељка тако и свака класна учитељка у своме разреду; а последње две: одлучење и искључење изриче управитељка у договору са класним учитељкама, но последња: искључење, не ће се моћи извршити без претходног одобрења министра просвете и црквених дела.

Члан 15.

Одговори ученица оцењују се са 5, 4, 3, 2, 1. 5 значи одлично, 4 врло добро, 3, добро, 2 слабо, 1 рђаво. Те ће се белешке заводити у каталоге, које ће чувати класне учитељке.

Резултати годишњих бележака пореде се са резултатима испитних бележака. Која ученица има у резултату резултата два (2), та мора поновити разред, а која има у резултату резултата више од два, но из појединих предмета има два или један, та ће морати поновити испит из тих предмета. При поновљеном испиту оцена три (3) довољна је за правку испита и прелазак у старији разред.

Члан 16.

Годишњи испит у вишој женској школи држаће се у времену од 10 јуна до краја истог месеца, по програмима, које су наставници у почетку школске године поднели.

Члан 17.

Учитељски испит полагаће се пред комисијом, коју, по одобрењу министра просвете и црквених дела, избере управитељка са класним учитељкама и свима наставницима, и то у времену од 16 августа, па до краја истог месеца. На овим испитима председаваће изасланик министра просвете и црквених дела.

Блика наређења о овим учитељским испитима прописаће министар просвете и црквених дела.

Члан 18.

Одмор школски, осим божићних и васкршњих празника, бива још и лети од 1 јула до 16 августа.

Члан 19.

Сви трошкови око ове школе подмириваће се, по одобрењу законодавне власти, из онштег кредита, одређеног на просветне цели.

Члан 20.

Овај закон ступа у живот почетком идуће школске године, а то је 16 августа 1879 год. и тада

престаје важити закон о устројству више женске школе од 17 јуна 1863 године и све оно, што је на основу тога закова наређивано.

Препоручујемо Нашем министру просвете и црквених дела, да овај закон обнародује и о извршењу се његовом стара; властима пак заповедамо, да по њему поступају, а свима и свакоме, да му се покоравају.

19. Јануара 1879.
у Нишу.

М. М. ОБРЕНОВИЋ с. р.

(М. П.)

*Видео и ставио државни печат,
чувар државног печата,
министар правде,
Д. Матић с. р.*

*Заступник министра просвете
и црквених дела,
министар правде,
Д. Матић с. р.
Министар финансије,
В. Јовановић с. р.*

МИЛАН М. ОБРЕНОВИЋ IV.

по милости Божијој и вољи народа,

КЊАЗ СРПСКИ.

ПРОГЛАШАВАМО И ОБЈАВЉУЈЕМО СВИМА И СВАКОМЕ, ДА ЈЕ НАРОДНА СКУПШТИНА РЕШИЛА, И ДА СМО МИ ПОТВРДИЛИ И ИСТРЕБУЈЕМО:

ЗАКОН

за одређење комисија, које ће испитивати имовне односе у ослобођеним пределима.

Члан 1.

Овлашћује се влада Његовог Височанства, да одреди у ослобођеним пределима окружне комисије, које ће испитати и проучити односе између оних, који у тим пределима неке земље држе и раде, и оних, који с тих земаља траже извесне користи и услуге под разним називима, као и односе у случајима, где једном припада земља а другом зграда.

Члан 2.

Чланови ових комисија, који буду државни чиновници, добијаће из државне благајне подвозне и попутне трошкове по одредбама §§ 2 и 3 „Закона о накнади подвозних, попутних и селидбених трошкова државних чиновника и служитеља“, од 20 августа 1863 год. (Збор. XVI, стр. 46); а они, који буду избрани из народа, добијаће накнаду какву добијају и народни посланици по одредби члана 2 „Закона о путном и дневном трошку посланика на Народној Скупштини“ од 12 октобра 1870 год. (Збор. XXIII, стр. 115).